

ПУБЛІЧНИЙ ЗВІТ

голови Мукачівської районної державної адміністрації – начальника Мукачівської районної військової адміністрації за 2024 рік

Відповідно до статті 34 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», статті 45 Закону України «Про державну службу», наказу Нацдержслужби від 20.12.2016 №277, з метою забезпечення належної прозорості та підзвітності публікується звіт голови районної державної адміністрації про підсумки діяльності Мукачівської районної державної адміністрації – районної військової адміністрації за 2024 рік. Підготовка до нього дала змогу детальніше проаналізувати всі сторони діяльності Мукачівської районної державної адміністрації – районної військової адміністрації (РДА-РВА), її структурних підрозділів, ефективність роботи щодо вирішення завдань соціально-економічного та суспільно – політичного життя району.

Робота апарату, управлінь і відділів РДА-РВА, районних служб зосереджувалась на практичній реалізації цільової програми соціально-економічного розвитку Мукачівського району на 2024 рік.

Значна увага приділялася роботі по зміцненню взаємодії РДА-РВА з органами місцевого самоврядування. Апаратом РДА-РВА надавалася практична і методична допомога виконкомам міських, селищних та сільських рад із цих питань та з питань виконання делегованих повноважень органів виконавчої влади та законодавчих актів.

Робота з персоналом в апараті Мукачівської районної державної адміністрації та її структурних підрозділах спрямовувалась на реалізацію державної політики у сфері державної служби, визначених Конституцією, законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України та інших органів виконавчої влади.

Структура РДА-РВА у 2024 році складалась із апарату та 16 структурних підрозділів 6 з яких - юридичні особи публічного права.

Станом на 31 грудня 2024 року штатна чисельність працівників районної державної адміністрації становила 170 штатних одиниць, з них 154 - посади державної служби.

За звітний період було підготовлено та опубліковано на офіційному сайті РДА-РВА та у соціальній мережі близько 900 новин та анонсів.

За звітний період прийнято **321** розпорядження, з них **104** кадрових.

ЗВЕРНЕННЯ ГРОМАДЯН

Діяльність районної державної адміністрації – районної військової адміністрації спрямована на об'єктивний, всебічний розгляд звернень громадян, вирішення порушених у заявах питань та дотримання термінів їх виконання.

З **287 звернень**, які поступили в 2024 році на розгляд до Мукачівської РДА – РВА, **286** складали письмові звернення, з них:

- **128** - надійшли через Закарпатський контактний центр;
- **60** – письмових звернень надійшли до розгляду власноруч та електронною поштою;

- **98** - звернень надійшли через вищестоящі органи та інші структури;
Одне звернення було усним в режимі телефонної лінії «Запитай у влади».

Кількість письмових звернень громадян, які зверталися особисто до Мукачівської РДА-РВА та надіслані для розгляду з вищестоящих органів (через Закарпатську ОДА – ОВА) в 2024 році склала - **158 звернень**.

Протягом 2024 року отримано **11** колективних звернення від **342** осіб.

Найбільше колективне звернення на 182 особи було щодо ремонту дороги в с.Росош (Свалява – Іршава). Ще одне звернення від 95 осіб було від Благодійної організації «Рука життя» з питанням надання культурної та фінансової допомоги благодійній організації, яка опікується внутрішньопереміщеними особами, зокрема забезпечує їх безкоштовним харчуванням.

Серед заявників, найбільша кількість – це вимушено переселені особи та найменш захищені категорії, зокрема пенсіонери, особи з інвалідністю, багатодітні родини, одинокі матері, учасники бойових дій, які потребують особливої уваги з боку органів влади у задоволенні їх повсякденних запитів та проблем.

Аналізуючи питання, які порушувались заявниками протягом 2024, слід виділити основні з них: питання виплати коштів ВПО; державні соціальні виплати одиноким матерям, багатодітним сім'ям, малозабезпеченим родинам; матеріальна допомога, пенсійне забезпечення, пільги, призначення соціального працівника; гуманітарна допомога; охорона здоров'я, аграрна та житлова політика та інше.

З загальної кількості звернень **287** за 12 місяців 2024 року:

- **42** заявникам відповідь на звернення задоволено;
- **97** заявникам надано роз'яснення;
- **138** звернень разом з супровідним листом направлено для виконання в ОТГ Мукачівського району та інші підприємства і установи за належністю;
- **2** звернення знаходяться на розгляді у виконавця;
- **3-ом** заявникам відмовлено відповідно діючого законодавства та ст. 8 Закону України «Про звернення громадян»;
- **5** звернень підпадають під категорію «інше».

Найбільша кількість звернень – 151 звернення (52,6%) з 287 звернень протягом 12 місяців 2024 року поступили на розгляд до Мукачівської РДА – РВА від мешканців 8 населених пунктів (з 140 населених пунктів Мукачівського району), а саме:

- м.Мукачево – 58 звернень (20,2%);
- смт.Воловець – 28 звернень (9,8%);
- м.Свалява – 27 звернень (9,4%);
- с.Н.Ворота – 12 звернень (4,2%);
- с.В.Лучки – 9 звернень (3,1%);
- с.Ракошино - 8 звернень (2,8%);
- с.Обава – 5 звернень (1,7%);
- с.Гукливий – 5 звернень (1,7%).

Враховуючи вимоги чинного законодавства з регулювання звернень громадян до органів виконавчої влади, районна державна адміністрація – районна військова

адміністрація постійно здійснює консультації з надання юридичної допомоги громадська приймальня, що діє в юридичному секторі апарату.

Керівництво РДА-РВА акцентує увагу керівників управлінь, відділів, інших структурних підрозділів РДА-РВА на необхідності підвищення відповідальності, забезпечення всебічного, кваліфікованого, неупередженого і об'єктивного розгляду звернень громадян, що дає можливість оперативно вирішувати порушені жителями району питання та задовольняти їх законні вимоги.

БЮДЖЕТ РАЙОНУ

До загального фонду районного бюджету у 2024 році надійшло – 17 498,4 тис. грн. з них :

- податків і зборів (обов'язкових платежів) в сумі 314,0 тис. грн., що становить 250,7 відсотка до затверджених показників (з урахуванням змін);
- інші надходження(Адміністративні штрафи та інші санкції) – 0,9 тис. грн.;
- адміністративних зборів за проведення державної реєстрації юридичних та фізичних осіб – підприємців та громадських формувань надійшло 116,0 тис грн.;
- плата за надання інших послуг – 4,5 тис. грн.;
- адміністративний збір за державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно – 185,6тис.грн.;
- плати за скорочення термінів надання послуг у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень і державної реєстрації юридичних осіб – 6,4 тис. грн.;
- податку на прибуток підприємств надійшло 0,6тис.грн..

Офіційних трансфертів від органів державного управління до бюджету Мукачівського району за 2024 рік надійшло – 17184,4 тис. грн. з них:

- субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення окремих видатків районних рад спрямованих на виконання їх повноважень – 1 449,4 тис. грн.;
- субвенція з місцевого бюджету на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для сімей осіб, визначених пунктами 2 - 5 частини першої статті 10-1 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", для осіб з інвалідністю I - II групи, яка настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, визначених пунктами 11 - 14 частини другої статті 7 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", та які потребують поліпшення житлових умов за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету – 5 338,2 тис.грн.;
- інша субвенція з інших місцевих бюджетів – 10 396,8 тис.грн.

РОЗВИТОК ПРОМИСЛОВОСТІ ТА РЕЛОКАЦІЯ БІЗНЕСУ

Мукачівський район нараховує 38 промислових підприємств основного кола, включаючи приєднані ТГ Свалявщини та Воловеччини.

Промисловими підприємствами району за грудень 2024 року реалізовано продукції на 273469,7 тис. грн., що становить 87,0 % у порівнянні з листопадом цього року, за 2024 рік – 4128954,8 тис. грн. і це складає 106,5 % у порівнянні з відповідним періодом минулого року.

Найбільша питома вага, як і в минулих періодах, припадає на харчову промисловість – 43,2%, лісову і деревообробну галузь – 5,3 %, машинобудівну - 17,0 % . на виробництво та розподіл електроенергії, газу та води – 5,9 % та на інші галузі – 28,6 %. Збільшення обсягів реалізації продукції у порівнянні з відповідним періодом минулого року відбулося по 25 із 38 підприємствам, а саме:

Т зОВ «КІАРА ФЕШІОН» –120,6 %

ТДВ «Верстатозавод»- 126,1 %,

ФГ «Світ м'яса» - 119,6 %,

ТОВ «Закарпатська фабрика виробів з деревини» 123,7 %,

КП «Виробниче управління комунального господарства"м. Свалява - 191,5 %, ,

МПП «Андезит» - 163,3 %

ТОВ «Аква Поляна» - 158,6 %

ТОВ «Грифсканд - Свалява» - 222,9 % та іншим.

Значне зменшення реалізації продукції в порівнянні з відповідним періодом 2023 року відбулося по 13 із 38 промислових підприємств району основного кола.

Насамперед по таким, як:

ТОВ «Корадо Каннінг Інкорпорейтед» - 69,9 %, ,

ТОВ «Елікорм» - 74,0 %, ,

Філія «Мукачівське лісове господарство» - 72,1 %, ,

ТОВ «Кружик Україна» - 78,4 %, ,

МПП «Полімер і К» - 67,2 %, ,

ТОВ «Вуд Палеттен Експрес Сервіс» - 73,9 % та іншим.

Незважаючи на складні умови роботи у 2023-2024 роках, відбувається незначний ріст заробітної плати. Середня заробітна плата по промисловим підприємствам за грудень 2024 рік склала 24032,0грн., що майже на 9000,0 грн. більше у порівнянні з початком року. Рівень заробітної плати у галузі машинобудування складає – 26700грн., у деревообробній – 20000 грн., у харчовій – 14500грн. та у інших галузях – від 8 000 грн. до 14000 грн. Водночас спостерігається значний розрив середнього рівня заробітної плати у розрізі підприємств, що напевно свідчить про тінізацію заробітної плати на деяких підприємствах (для прикладу):

- Мукачівське кар'єроуправління – 41233 грн.;
- ТОВ „Плосківський завод мінвод” - 43500 грн.;
- МПП «Алекс» - 28708 грн.;
- ТОВ „Гарт”- 6750 грн.;
- ТОВ „Елікорм” – 8100 грн.;
- ТОВ « Полімер і К» - 8000 грн.

Разом з цим, спостерігається скорочення чисельності працюючих у галузях промисловості, зокрема, якщо на початок року чисельність складала – 2793, то у грудні 2024 року – 2570.

Загальна сплата податків до бюджетів всіх рівнів промислових підприємств основного кола станом на 01.01.2025 року склала біля 380000 тис. грн. Найбільшими бюджетоутворюючими підприємствами є наступні підприємства: ТОВ „Форшнер-Україна” , ТДВ „Свалявські мінеральні води”, ТОВ „Грифсканд-Свалява”, ТОВ „Плосківський завод мінвод” ТОВ „Маргіт”, Мукачівське кар’єроуправління та інші. Це підприємства машинобудування, хімічної та харчової промисловості.

За 2024 рік було проведено повідомну реєстрацію 43 колективних договорів та змін і доповнень до Колективних договорів у відповідності до постанови КМУ від 13.02.2013р. № 115 «Про порядок повідомної реєстрації галузевих (міжгалузевих) і територіальних угод, колективних договорів» та розпорядження Мукачівської районної державної адміністрації - районної військової адміністрації від 14.11.2022 р. № 159 «Про комісію з перегляду повідомної реєстрації колективних договорів і угод» та розміщено їх на сайті Мукачівської РДА-РВА.

АГРАРНИЙ СЕКТОР

У поточному році вся посівна площа сільськогосподарських культур по сільгоспвиробниках Мукачівського району складала 787,6 га, з яких 696,6 га або 88,4 % складають зернові культури.

Картопля та овочі 35 га або 4,5 %, технічні культури 56 га або 7,1 %.

У структурі зернового клину площа посіву ранніх зернових культур складає 321 га (пшениця – 294 га, ячмінь – 29 га, овес – 6 га), а найбільшу питому вагу у структурі зернових має кукурудза із загальною площею посіву 367,6 гектар.

Згідно оперативної інформації по сільгоспвиробниках району виробництво зернових та зернобобових культур складає 31,6 тис. тонн, при урожайності 45,5 ц/га.

У 2024 році 6 суб’єктів господарювання (ТОВ «Блу Беррі», ТОВ «Натс Трейд», ФГ «Михайлик», ТОВ «Віан-2021», ТОВ «Каридія», ТОВ «Каридія плюс») Мукачівського району були учасниками «Програми розвитку та підтримки галузі рослинництва в області на 2021 – 2025 роки» та отримали фінансову підтримку з обласного бюджету за пріоритетними напрямками у сумі 5453,2 тис. гривень:

часткове відшкодування вартості на придбання і встановлення поливного обладнання, поливних систем 453,5 тис грн.;

часткове відшкодування вартості за придбану сільськогосподарську техніку (у тому числі механізми) 4999,7 тис. гривень.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21.07.2022р. № 738 „Деякі питання надання грантів бізнесу” (зі змінами) в рамках програми «Робота здійснюється, зокрема грантове фінансування проектів за напрямками „Свій сад”, „Своя теплиця”.

Зокрема, учасниками Програми є суб’єкти Мукачівського району:
ТОВ «НАТС ТРЕЙД», ТОВ «Віан 2021».

ПРОВЕДЕННЯ ЗАКУПІВЕЛЬ ТОВАРІВ, РОБІТ І ПОСЛУГ ЗА ДЕРЖАВНІ КОШТИ

За січень-грудень 2024 року укладено 33 договори про закупівлю товарів, робіт і послуг на суму 8618244 грн.

Укладено прямі договір на закупівлю природного газу на січень-березень 2024 року на суму 102634 грн. та жовтень-грудень 2024 року на суму 115877,34 грн. з Газопостачальною компанією ТОВ „Нафтогаз Трейдинг”, так як відкриті торги не відбулися за відсутності учасників по данній процедурі.

За результатом відкритих торгів укладено договір на постачання електричної енергії на 2024 рік з ТОВ „ТОЛК УКРАЇНА” на суму 112200 грн.

29.07.2024 року оголошено відкриті торги з врахуванням Особливостей за ДК:021:2015:60140000-1 - Нерегулярні пасажирські перевезення (Послуги з перевезення громадян, призваних на військову службу під час мобілізації на особливий період, до місць проходження військової служби) на суму 8459192,00 грн. З переможцем торгів - ТОВ "АВТО ТРАНСПОРТИНГ" укладено договір про закупівлю № 7 від 16.08.2024 року на суму 7957692 грн. з ПДВ.

Також проведено відкриті торги з Особливостями на закупівлю електричної енергії на 2025 рік на суму 170000 грн. За результатами відкритих торгів укладено договір з переможцем - ТОВ „ТОЛК Україна” від 11.12.2024 року №140578/28 на суму 148400 грн. з ПДВ.

Укладено прямий договір на закупівлю природного газу на 2025 рік (на суму 115877,34 грн. з Газопостачальною компанією ТОВ „Нафтогаз Трейдинг”;

14.11.2024 року проведено закупівлю без використання електронної системи за ДК:021:2015: 09130000-9 - Нафта і дистилати (Паливо дизельне (стреч-картки (талони) для генератора, який забезпечує безперебійну роботу енергопостачання РДА)та укладено договір № 10 від 14.11.2024 року з ТОВ „КАРТ МАРКЕТ" на суму 5052,00 грн. з ПДВ.

Крім того, проведено закупівлі послуг і укладено договори з розподілу природного газу та розподілу електричної енергії, водопостачання та водовідведення, послуг з охоронної сигналізації, послуг з телефонного зв'язку та передачі даних, кур'єрські послуги; закупівля офісного устаткування та приладдя.

Проведення закупівель та оприлюднення інформації про закупівлі товарів, робіт і послуг здійснюється із врахуванням вимог постанови Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2022 року №1178 „Про затвердження особливостей здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України „Про публічні закупівлі ”, на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування.

Виконання плану заходів з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору на території Мукачівського району

Розпорядженням голови Мукачівської районної державної адміністрації – начальника районної військової адміністрації від 29.04.2023 року № 80 „ Про план заходів на 2023 – 2024 роки з реалізації Національної стратегії із створення

безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року у Мукачівському районі" затверджено план заходів на 2023 – 2024 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року у Мукачівському районі. На виконання даного розпорядження виконано ряд заходів, а саме:

1. Встановлено 115 кнопок виклику на будівлях підприємств, установ та організацій району.

2. Влаштовано 45 пандусів до будівель підприємств, установ та організацій району

3. Облаштовано безбар'єрний доступ до 42 будівель підприємств, установ та організацій району

4. Влаштовано 11 вертикальних ліфтів до будівель підприємств, установ та організацій району.

5. Влаштовано 51 пішохідний перехід на вулицях міст, селищ та сіл району із врахуванням норм, передбачених ДБН В.2.2- 40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд».

6. Влаштовано 5 пішохідних зон на вулицях міст району із врахуванням норм, передбачених ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд».

7. Облаштовано 2 світофори спеціальними звуковими пристроями із звуковими сигналами для створення безпечних умов руху для осіб з порушенням зору.

8. Забезпечено доступність до трьох укриттів по місту Мукачево, одного укриття в селищі Воловець та одного в місті Свалява. Завершено роботи по капітальному ремонту споруди цивільного захисту Полянського ліцею по вулиці Духновича, 59 в селі Поляна та роботи по капітальному ремонту споруди цивільного захисту Плосківського ліцею в селі Плоске, 264 із врахуванням норм, передбачених ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд».

9. Влаштовано розмітку для стоянок автомобілів громадян з обмеженими фізичними можливостями біля восьми будівель підприємств, установ та організацій міст та селищ району.

10. Проведено значну роботу щодо інформаційної обізнаності ветеранів та членів їх сімей щодо забезпечення їх прав.

Підготовка питань про визначення у встановленому законом порядку території, вибір, вилучення (викуп) і надання землі для містобудівних потреб, визначених містобудівною документацією

Протягом 2024 року у Мукачівському районі виготовлено та затверджено таку містобудівну документацію (детальні плани території):

1. Детальний план території „Визначення планувальної організації та розвитку території, уточнення положень генерального плану територіальної громади міста Свалява та села Драчино, по вул. Головна, 64 в м. Свалява”.

2. Детальний план території „Визначення планувальної організації та розвитку території, уточнення положень генерального плану села Поляна, урочище „Ведмежа” Мукачівського району Закарпатської області”.

3. Детальний план території „Внесення змін до детального плану території по вул. Фізкультурна в м. Свалява Мукачівського району з метою визначення планувальної організації та розвитку території, уточнення положень генерального плану Свалявської територіальної громади, для будівництва та обслуговування багатоквартирного житлового будинку”.

4. „Детальний план території з метою зміни цільового призначення земельної ділянки з ведення товарного виробництва на землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення площею 1,5017 га (кадастровий номер 2122782800:06:005:0117), яка знаходиться на території Великолучківської сільської ради урочище „Губаштів” Мукачівського району, Закарпатської області”.

5. „Детальний план території території земельної ділянки орієнтовною площею 3,0000 га для розміщення та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства (код КВЦПЗ – 12.04), що розташована за межами населених пунктів в урочищі „Славка” на території Нижньоворітської сільської ради Мукачівського району, Закарпатської області”.

6. Детальний план території „Проект детального плану частини вулиці Промислова (Локоти) в селищі Кольчино Кольчинської селищної ради Мукачівського району Закарпатської області”.

7. Проект детального планування території „Детальний план території з метою визначення планувальної організації та розвитку території, уточнення положень генерального плану з визначенням функціонального призначення частини території обмеженої вулицями Мукачівська та Костенко міста Свалява з метою будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель”.

8. Проект детального планування території „Внесення змін в детальний план території села Поляна з метою визначення планувальної організації та розвитку території, уточнення положень генерального плану села Поляна урочище „Ріка” Мукачівського району Закарпатської області” ль і споруд”.

9. Проект детального планування території „Детальний план території з метою визначення планувальної організації та розвитку території, уточнення положень генерального плану з визначенням функціонального призначення частини території вулиці Алексія, м.Свалява Мукачівського району Закарпатської області з метою будівництва індустріального парку”.

10. Проект детального планування території „Визначення планувальної організації та розвитку території, уточнення положень генерального плану за межами села Голубине, урочище „Ягниди” Мукачівського району Закарпатської області”.

11. Проект детального планування території „Детальний план забудови території земельної ділянки площею 0,0485 га., кадастровий номер 2121582500:02:004:0020, з метою зміни цільового призначення земельної ділянка із земель „для індивідуального садівництва” (код КВЦПЗ 01.05) на землі „для будівництва та обслуговування будівель торгівлі” (код КВЦПЗ 03.07), що розташована в урочищі „Нижній кінець” за межами населеного пункту с.Верхні Ворота на території Нижньоворітської сільської ради Мукачівського району Закарпатської області”.

12. Проект детального планування території „Детальний план забудови території земельної ділянки площею 0,0485 га., кадастровий номер 2121582500:02:004:0020, з метою зміни цільового призначення земельної ділянки із земель „для індивідуального садівництва” (код КВЦПЗ 01.05) на землі „для будівництва та обслуговування будівель торгівлі” (код КВЦПЗ 03.07), що розташована в урочищі „Нижній кінець” за межами населеного пункту с.Верхні Ворота на території Нижньоворітської сільської ради Мукачівського району Закарпатської області”.

13. Проект детального планування території „Детальний план території щодо зміни цільового призначення для будівництва та обслуговування будівель торгівлі розташованої на території Верхньокоропецької сільської ради за межами населених пунктів Мукачівського району Закарпатської області (реєстр. №21-09-2229-23)”.

14. Проект детального планування території „Детальний план території ділянки в урочищі „За ГРП” в селі Верхній Коропець з метою зміни цільового призначення земельних ділянок з ведення особистого селянського господарства 01.03 на будівництво та обслуговування будівель торгівлі 03.07 площею 0,3000 га (реєстр. №21-09-2229-23)”.

15. Проект детального планування території „Детальний план території ділянки в селі Верхній Коропець, що включає в себе земельну ділянку, розташовану на території Верхньокоропецької сільської ради з кадастровим номером 2122781600:10:101:0337 загальною площею 0,6112 га, з метою зміни цільового призначення земельної ділянки із земель 01.05 для індивідуального садівництва на землі 03.07 для будівництва та обслуговування будівель торгівлі (реєстр. №21-09-2212-23)”.

16. Проект детального планування території „Детальний план території з метою зміни цільового призначення земельної ділянки для будівництва та обслуговування будівель торгівлі 03.07, площею 0,1092 га (кадастровий номер 2122781601:00:005:0015) в селі Верхній Коропець, урочище „За ГРП”, Мукачівського району Закарпатської області (реєстр. №21-09-2321-23)”.

17. Проект детального планування території „Детальний план території з метою зміни цільового призначення земельної ділянки для будівництва та обслуговування будівель торгівлі 03.07, площею 0,2156 га (кадастровий номер 2122781601:00:005:0004) в селі Верхній Коропець, урочище „За ГРП”, Мукачівського району Закарпатської області (реєстр. №21-09-2322-23)”.

18. Проект детального планування території „Детальний план території в селі Верхній Коропець, вулиця Мукачівська, Мукачівського району Закарпатської області в межах топогеодезичної зйомки з метою зміни цільового призначення площею 4,0000 га (реєстр. №21-09-2224-23)”.

19. Проект детального планування території „Детальний план території частини „Майдан хутір”, по вулиці Садова на території Пузняковецького старостинського округу Кольчинської територіальної громади”.

20. Проект детального планування території „Нове будівництво об’єктів енергетики та систем накопичення, сонячної електростанції з елементами виготовлення зеленого водню та будівництва електростанції в межах земельної

ділянки комунальної власності, площею 33,2407 га (кадастровий номер 2122781200:01:002:0001), яка знаходиться на території Великолучківської сільської ради, Мукачівського району Закарпатської області”.

21. Проект детального планування території „Детальний план території для розміщення Присліпського родовища пісковиків, та для будівництва й розміщення споруд/ об’єктів, пов’язаних із зазначеним видом діяльності в межах села Ялове на території Жденіївської селищної ради, Мукачівського району Закарпатської області”.

22. Проект детального планування території „Детальний план території в селі Верхній Коропець, урочище „За ГРП” Мукачівського району, що включає в себе земельну ділянку, розташовану на території Верхньокоропецької сільської ради з кадастровим номером 2122781600:10:101:0178, загальною площею 0,1815 га з метою зміни цільового призначення земельної ділянки із земель „01.03 для ведення особистого селянського господарства” на землі „03.07 для будівництва та обслуговування будівель торгівлі”.

23. Проект детального планування території „Детальний план території в села Березинка, урочище „За каналом”, що включає в себе земельну ділянку, розташовану на території Верхньокоропецької сільської ради з кадастровим номером 2122785002:00:000:0079, загальною площею 0,3885 га з метою зміни цільового призначення земельної ділянки із земель „01.03 для ведення особистого селянського господарства” на землі „03.07 для будівництва та обслуговування будівель торгівлі”.

Відділом інфраструктури, містобудування та архітектури, житлово-комунального господарства проведено роботу по виготовленню, погодженню та видачі містобудівної документації, а саме:

- будівельні паспорти забудови земельних ділянок для будівництва індивідуальних житлових будинків, дачних та садових будинків, господарських будівель – 47;
- містобудівні умови та обмеження забудови земельних ділянок – 45;
- листів про те, що містобудівні умови та обмеження забудови земельних ділянок не надаються – 7.

Підготовка об’єктів комунальної інфраструктури та бюджетної сфери району до роботи в осінньо-зимовий період 2024/2025 року

Підготовку об’єктів житлово-комунального господарства, паливно-енергетичного комплексу та соціальної сфери проведено відповідно до заходів, затверджених розпорядження голови обласної військової адміністрації від 03.05.2024 № 505.

Станом на 15.10.2024 року об’єкти житлово-комунального господарства та установи бюджетної сфери району підготовлені до роботи в осінньо-зимовий період 2024/25 року у повному обсязі, а саме:

В тепловому господарстві району до роботи в опалювальний період підготовлені 243 котельні місцевих рад.

Установами соціальної сфери заготовлено 90,2 відс. паливних дров від запланованої кількості.

Із загальної кількості котелень 86,0% працюють з використанням природного газу; 14,0% – з використанням інших видів палива.

Загальна кількість житлових багатоквартирних будинків підготовлених до опалювального сезону складає 782 одиниць;

Всі об'єкти водопровідно-каналізаційного господарства підготовлені до роботи в осінньо-зимовий період 2024 – 2025 років.

у дорожньо-мостовому господарстві для зимового утримання комунальних автомобільних доріг, вулиць, тротуарів та прибудинкових територій підготовлено 29 одиниць техніки.

У соціальній сфері підготовлено до роботи:

124 заклади загальної середньої освіти;

131 заклад дошкільної освіти;

3 лікарні та 8 центрів медико-санітарної допомоги (ЦПМСД).

На підприємствах житлово-комунального господарства району для ліквідації аварійних ситуацій працюють аварійно-відновлювальні бригади.

Для забезпечення безперебійної роботи в частині надання послуг споживачам, при виникненні аварійних та інших відключень електроенергії, на об'єктах водопровідно-каналізаційного господарства встановлено 36 одиниць автономних джерел живлення, додаткова потреба – 10 одиниць.

У паливно-енергетичному комплексі роботи були проведені згідно із прийнятими заходами енерго- та газопостачальних організацій.

Екологія

На території Мукачівського району знаходиться 21 природно – заповідний об'єкт, що закріплені за державним підприємством «Мукачівське лісове господарство», санаторієм «Карпати» та сільськими радами.

На виконання розпорядження голови райдержадміністрації від 04.04.2024 № 55 у 2024 році в рамках Всеукраїнської акції з благоустрою «За чисте довкілля», місячника «Чисті узбіччя» в районі здійснено комплекс заходів щодо приведення територій в належний санітарний стан. За період проведення акції було впорядковано 2,3 га території підприємств та установ, посаджено понад 520 дерев, 620 кущів, упорядковано 40 зон відпочинку, парків, скверів, очищено 14,6 км прибережних смуг річок та каналів, очищено 12,2 км придорожніх смуг, ліквідовано 12 несанкціонованих сміттєзвалищ, зібрано та вивезено на сміттєзвалище 112 м.куб.сміття.

Разом з тим на території району здійснено ряд природоохоронних заходів. А саме:

1. Ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ твердих побутових відходів та не допущення їх утворення на території Мукачівської міської ради. (обсяг фінансування склав 88,0 тис. грн.).

2. Ліквідація аварійних, фаутичних дерев та сухостою, кронування дерев, боротьба з бур'янами та амброзією на території Мукачівської міської ради. (обсяг фінансування склав 180,82 тис. грн.).

3. Заходи щодо запобігання інтродукції та поширення чужорідних видів рослин, які загрожують природним екосистемам на території Ниліпінської сільської ради. (Боротьба з борщівником Сосновського). (обсяг фінансування склав 50,00 тис. грн.).

4. Регулювання руслу з метою відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму, санітарного стану та попередження шкідливої дії вод річки Латориця в селищі Кольчино Мукачівського району. (обсяг фінансування склав 500,00 тис. грн.).

5. Реконструкція каналізаційних мереж і споруд на них, що розташовані по вул. Фрідешівській в селищі Кольчино, в тому числі виготовлення ПКД. (обсяг фінансування склав 10,00 тис. грн.).

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ

За період з 01.01.2024 по 31.12.2024 року мешканці Мукачівського району отримали державну соціальну допомогу на суму понад 350 мільйонів 876 тисяч гривень, зокрема:

- Допомога у зв'язку з вагітністю та пологами – 480 осіб на суму 1319,5 тис. грн.

- Допомога при усиновленні дитини – 13 особам на суму 218,0 тис. грн.

- Допомога при народженні дитини – 3230 особам на суму 51643,9 тис. грн.

- Допомога на дітей, над якими встановлено опіку – 131 особам на суму 19633,2 тис. грн.

- Допомога на дітей одиницями матерям – 246 особам на суму 13707,4 тис. грн.

- Тимчасова допомога дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів – 62 особам на суму 3812,8 тис. грн.

- Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям – 692 сім'ї на суму 78651,5 тис. грн.

- Державна соціальна допомога особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю – 2093 особам на суму 88360,9 тис. грн.

- Допомога особам, які не мають права на пенсію та особам з інвалідністю – 1476 особам на суму 41655,1 тис. грн.

- Допомога по догляду за особами з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу – 172 особам на суму 7920,5 тис. грн.

- Тимчасова державна соціальна допомога непрацюючій особі, яка досягла загального пенсійного віку, але не набула права на пенсійну виплату – 44 особам на суму 1467,9 тис. грн.

- Допомога на хворих дітей, на яких не встановлена інвалідність – 6 особам на суму 388,9 тис. грн.

- Допомога на дітей, які виховуються в багатодітних сім'ях – 1206 сім'ям на суму 35020,7 тис. грн.

- Відшкодування послуг по догляду за дитиною до 3 років «муніципальна няня» – 5 особам на суму 410,2 тис. грн.

- Державна соціальна допомога на дітей сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях

грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг – 10 сім'ям на суму 5487,6 тис. грн.

- Оплата послуги патронату над дитиною (грошове забезпечення патронатного вихователя і помічника патронатного вихователя, сплата єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування – 5 осіб на суму 1010,2 тис. грн;

- Виплата тимчасової допомоги на дітей, щодо яких встановлено факт відсутності батьківського піклування та які тимчасово влаштовані в сім'ю родичів, знайомих, прийомну сім'ю або дитячий будинок сімейного типу, «Дитина не одна» - 4 особи на 167,8 тис. грн.

Нараховано та виплачено щомісячну грошову допомогу внутрішньо переміщеним особам - 1863 сім'ям на суму 75 млн 730 тис. грн.

Видано 884 довідки про перебування не перебування на обліку, як одержувачі державних соціальних допомог.

Видано 219 посвідчень особам, які одержують соціальну допомогу відповідно до Законів України «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю» та «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особи з інвалідністю».

Сформовано 45 особових справ одержувачів державних соціальних допомог для передачі в інші райони.

Також нараховано та виплачено одноразову грошову допомогу дітям та особам з інвалідністю I групи з числа внутрішньо переміщених осіб для проходження зимового періоду 2024 -2025 років «Тепла зима» - 381 особі на суму 3913,0 тис. грн та виплату одноразової грошової допомоги на дітей з малозабезпечених сімей для проходження зимового періоду 2024-2025 років – 657 сім'ям на суму 13169,0 тис. грн.

Відповідно до Постанови КМУ від 27.03.2019 № 309 «Про затвердження Порядку надання комплексної реабілітації дітей з інвалідністю» протягом 2024 року пройшло реабілітацію 41 дитина з інвалідністю на суму 804 222 грн. Виплачено грошову компенсацію та придбано 3 квартири особам з інвалідністю внаслідок війни 2 групи в сумі 5 338 219, 96 грн. відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 19 жовтня 2016 року № 719 «Питання забезпечення житлом деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, а також членів їх сімей». Впродовж року відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» встановлено статус та видано 72 посвідчень «Особа з інвалідністю внаслідок війни», також встановлено статус для сімей загиблих Захисників та Захисниць України, видано 115 посвідчень.

Протягом 2024 року, зокрема за напрямком забезпечення окремих категорій населення України технічними та іншими засобами реабілітації видано 3235 направлень для забезпечення протезно-ортопедичними виробами осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю на суму 8 123 677 грн. Проведено виплату грошової компенсації особам з інвалідністю на бензин, ремонт і технічне обслуговування автомобілів та на транспортне обслуговування 75 особам на суму 51444 грн. 63 коп.

На даний час управлінням соціального захисту населення проведено наступні компенсаційні виплати, згідно чинного законодавства:

- проводиться щомісячна компенсація на пільгове забезпечення продуктами харчування громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи 177 особам на загальну суму 653 550 грн.;

- виплачено компенсацію за шкоду, заподіяну здоров'ю громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи 228 особам на загальну суму 21680 грн.;

- виплачено доплати за надання додаткової відпустки громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи 5 чоловік на загальну суму 45270 грн.

При управлінні соціального захисту населення Мукачівської РДА-РВА утворено відділ з питань ветеранської політики. Основні завдання відділу: забезпечення реалізації державної політики у сфері соціального захисту ветеранів війни, постраждалих учасників Революції Гідності, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членів сімей таких осіб і членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України, а також щодо забезпечення прав і свобод зазначених осіб під час переходу від військової служби до цивільного життя.

Відповідальною особою за Єдиний державний реєстр ветеранів війни приймалися та оброблялися заяви кандидатів на посаду фахівця із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб. При Мукачівській районній військовій адміністрації було створено комісію для проведення відбору з числа кандидатів на посаду фахівця із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб. Відібрано 4 кандидати (2 до Мукачівської ТГ, 1 до Верхньокоропецької ТГ, 1 до Нижньоворітської ТГ). Один із кандидатів учасник бойових дій (Мукачівська ТГ), який пройшов навчання у Центрі ветеранського розвитку при УжНУ за державні кошти, згідно Постанови КМУ №805 від 09.07.2024 року.

Протягом 2024 р. оздоровленням та відпочинком охоплено 3532 дітей пільгової категорії, в тому числі за рахунок бюджетних коштів різних рівнів 977 дітей, із яких: 827 за рахунок місцевого бюджету територіальних громад Чинадіївської (400,0 тис. грн) та В. Лучківської (450, 0 тис. грн.) та Полянської (369,0 тис. грн), Мукачівська (403,2 тис. грн.); 2555 дітей охоплено відпочинком за рахунок благодійних, релігійних організацій.

Відповідно до Закону України «Про державні нагороди України» та Положення „Про почесні звання України” протягом поточного року подано клопотання на ім'я голови Закарпатської обласної державної адміністрації - обласної військової адміністрації щодо представлення до присвоєння почесного звання «Мати-героїня» на 8 багатодітних матерів району за вагомий особистий внесок у вихованні дітей у сім'ї. Впродовж 2022-2023 років звання не присвоювалися. У 2024 році виплачено разову виплату 10 багатодітним матерям, яким було присвоєно почесне звання України «Мати-героїня», документи по яких були подані протягом 2022-2023 року.

Протягом 2024 року пологові відділення м. Сваляви та смт. Воловця отримали 90 «пакунків малюка». За звітний період натуральну допомогу «пакунок малюка» видано сім'ям – 128 шт. Залишок на 01.01.2024 р. складав 163 шт., на 01.01.2025 - 125 шт.

За 2024 рік видано 337 посвідчень багатодітним батькам та 630 посвідчень дітям з багатодітних сімей.

В ході інформаційної кампанії з протидії торгівлі людьми проведено заходи, спрямовані на підвищення рівня обізнаності населення щодо проблеми торгівлі людьми, поширення інформації про небезпеку, яку вона становить, а також про те, як можна себе захистити. Інформація про проведені заходи висвітлена на сайті Мукачівської районної військової державної адміністрації у соціальних мережах.

На офіційній сторінці Мукачівської районної державної адміністрації у блоці «Соціальна сфера» створено розділ «Про запобігання торгівлі людьми», де оновлено інформацію про відповідальних осіб з питань протидії торгівлі людьми, а також контакти для звернень у випадку потрапляння у ситуацію торгівлі людьми.

Впродовж року 5 особам встановлено статус осіб постраждалих внаслідок торгівлі людьми. Проведено виплату у сумі 37,4 тис. грн.

Протягом 2024 року в Мукачівському районі зареєстровано 864 звернення щодо вчинення насильства в сім'ї, в порівнянні до відповідного періоду минулого року спостерігається незначне зменшення на 14% (за 2023 рік – 1010 звернень).

З них в колишньому Мукачівському районі – 223 звернення,

- в колишньому Воловецькому районі – 100 звернень,

- в колишньому Свалявському районі – 111 звернень,

- по м. Мукачеву – 430 звернень

Проведено 4 засідання районної Координаційної ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми за участю суб'єктів, які взаємодіють у сфері протидії домашньому насильству. Активно проводилися інформаційно-просвітницькі заходи з питань роз'яснення діючого законодавства, профілактики та запобігання домашньому насильству. Спільно з правоохоронними органами проведено низку заходів із залученням органів місцевого самоврядування з питань активізації дій щодо протидії домашньому насильству. На веб-сторінці районної військової адміністрації, в соціальних мережах інших ЗМІ активно розповсюджувалися тематичні буклети, ролики, плакати та інша продукція щодо попередження будь-якого насильства. Разом з тим, протягом поточного року звернень від осіб, які зазнали гендерної дискримінації не зафіксовано.

Управлінням соціального захисту населення Мукачівської районної військової адміністрації розроблено та затверджено 76 інформаційних карток адміністративних послуг у сфері соціального захисту населення та направлено на виконавчі органи місцевих рад для виконання використання в роботі.

ОСВІТА

До освітянської сфери Мукачівського району входять: - 128 закладів загальної середньої освіти, з них 2 опорних, 3 інклюзивно-ресурсних центрів, 119 закладів дошкільної освіти, 2 заклади позашкільної освіти, 2 заклади вищої освіти, 8 закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Мережа дошкільних навчальних закладів нараховує 119 установ.

У 2024 році в Мукачівському районі проводиться робота над покращенням матеріально-технічної бази та створенням якісних умов для здобуття освіти.

Зокрема, продовжуються роботи з будівництва нової школи у Кольчинській територіальній громаді, яка забезпечить навчальний процес для сотень місцевих дітей та тих, хто через війну вимушено переселився до найближчих населених пунктів. Нова сучасна школа матиме просторі класи, холи, спортивну залу, учні будуть здобувати освіту від 1 до 12 класу.

Розвиток та оновлення закладів освіти та їх модернізація є головним пріоритетом.

У жовтні 2024 року для забезпечення регулярного та безоплатного перевезення до місць навчання, роботи і дому учнів та педагогічних працівників, які проживають на відстані понад 2 кілометри від закладу було передано шкільні автобуси на вчальним закладам громад Мукачівського району, зокрема: Великолучківській, Кольчинській, Чинадіївській. Проект здійснено завдяки співфінансуванню громади та обласної адміністрації.

інтерактивний простір, забезпечений усім необхідним матеріалом, завдяки якому

Створення безпечних умов перебування учасників освітнього процесу у закладах освіти, створення безпечного освітнього середовища є одним з головних пріоритетів держави в умовах дії правового режиму воєнного стану. Для формування у дітей культури безпечної поведінки у закладах освіти Мукачівського району протягом 2024 року створено понад 10 «класів безпеки». Це можна навчити дітей різного віку правилам поведінки в надзвичайних ситуаціях. Навчання в класах безпеки здійснюється відповідно до типових освітніх програм, зокрема при реалізації наскрізних змістовних ліній: екологічна безпека, громадянська відповідальність, здоров'я та безпека, та викладанні предмету «Захист України».

З початку нового навчального року у школах Мукачівського району працюють інспектори служби освітньої безпеки, офіцери виконуватимуть три основні функції: правоохоронну, наставницьку та просвітницьку. Вони

забезпечують безпеку учасників освітнього процесу, взаємодію з екстремними службами, припиняють правопорушення та контролюють пропускний режим.

У квітні 2024 року було проведено III – районний етап змагань «Пліч-о-пліч Всеукраїнські шкільні ліги Закарпаття» у якому прийняли участь 680 учасників,

учнів закладів загальної освіти Мукачівського району, які вже здобули перемогу на шкільних та територіальних етапах. Змагання проходили з 5-ти видів спорту: баскетбол, волейбол, черліденг, спортивне орієнтування, фут зал. Команда з черліденгу Кольчинської територіальної громади посіла II- місце на обласному етапі змагань. Метою змагань є збільшення кількості школярів, які займаються спортом на постійній основі і ведуть здоровий спосіб життя.

Протягом 2024 року у закладах освіти Мукачівського району продовжилася системна робота, спрямована на підготовку населення до національного супротиву, військового та патріотичного виховання учнівської молоді. А саме влітку 2024 року

проходили I та II етапи Всеукраїнської дитячо – юнацької військово – патріотичної гри «Сокіл» («Джура»).

2 команди у двох вікових категоріях змагалися в спортивному орієнтуванні, фізичній підготовці, смузі перешкод, киданні гранат, перетягуванні линви та наданні першої медичної допомоги, демонстрували свої вміння у сформованих, підготовлених і злагоджених роях та куренях.

Школярі Полянської територіальної громади та Горондівської територіальної громад представили Мукачівський район III обласному етапі та продемонстрували блискучий результат.

З жовтня 2024 року відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 4 жовтня 2024 року та реалізацію концепції Стратегії реформування системи шкільного харчування у період 2023-2027р. всі учні початкових класів закладів освіти Мукачівського району забезпечені безоплатним гарячим харчуванням.

Робота закладів освіти в осінньо-зимовий період 2023-2024 року була проведена своєчасно, заключено договори. Заклади освіти були забезпечені безперебійним постачанням природнього газу. Потреба у паливних дровах та вугіллі теж була виконана.

СЛУЖБА У СПРАВАХ ДІТЕЙ

Станом на 31 грудня 2024 року на обліках служб у справах дітей Мукачівського району перебувало 268 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, з них:

- 183 - під опікою/піклуванням;
- 53 - у ПС/ДБСТ;
- 21 - в закладах інституційного догляду;

- 3 - ПТУ;
- 2 - заклади соціального захисту дітей.
- 4 - тимчасова форма виховання (сім'я родичів/знайомих)
- 2- центр реабілітації

Із них, станом на 01.01.2025 року на місцевому обліку служби у справах дітей Мукачівської РДА-РВА перебуває 68 дітей, які можуть бути усиновлені. З метою влаштування в сім'ї громадян дітей, постійно оновлюється інформація про їх стан здоров'я, правовий статус, місце перебування/проживання та фото у ЄІАС «Діти», а також надсилається до служби у справах дітей Закарпатської ОДА (регіональний облік) та Державну службу України у справах дітей (централізований облік). Крім того, за умовами проживання та виховання 51 усиновлених дітей на території Мукачівського району (враховуючи колишні Свалявський та Воловецький райони, крім міських рад) працівниками служби здійснюється нагляд (згідно графіку) та готуються відповідні звіти.

За звітний період на обліку служби перебувало 9 подружніх пар – кандидатів в усиновлювачі. По кожній родині укомплектовано справу необхідними документами, підготовлено висновки про можливість бути усиновлювачами. 7 подружніх пар знято з обліку у 2024 році: - 5 у зв'язку з усиновленням дітей, 1- згідно поданої заяви кандидатів, 1 – не поновлено дію документів.

Протягом 2024 року з первинного обліку ССД Мукачівського району було знято 64 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, із них 9 - у зв'язку з усиновленням.

За звітний період службою у справах дітей було підготовлено 10 висновків органу опіки та піклування, про доцільність усиновлення (внутрісімейне усиновлення), у результаті чого 13 дітей було усиновлено вітчимою.

Станом на 01.01.2025 року території Мукачівського району функціонують 2 дитячі будинки сімейного типу (ДБСТ) та 5 прийомних сімей (ПС), у яких виховуються 21 дитина-сирота та дитина, позбавлена батьківського піклування, та 2 особи із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Службою у справах дітей проводиться робота по влаштуванню чи вибуттю дітей в/з ДБСТ та ПС. Готуються проекти відповідних розпоряджень, доукомплектовуються особові справи вихованців, готуються висновки про стан утримання кожної дитини, щомісячні звіти щодо отримання виплат на дітей та грошового забезпечення батькам-вихователям та прийомним батькам, а також щорічні аналітичні звіти про функціонування цих сімейних форм виховання. Також на території Мукачівського району функціонують 2 ДБСТ, в яких є 15 дітей-вихованців та 1 ПС, на утриманні якої знаходиться 3 дітей, що перемістилися під час військового стану. Це ДБСТ сім'ї Пирог (проживають на території Чинадіївської селищної ради) та Тарасюк (проживають на території Жденіївської селищної ради, а також ПС Мурашко (проживають на території Полянської сільської ради), у них виховується 18 дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування, а також осіб з їх числа.

На території Мукачівського району функціонує Чинадіївський дошкільний навчальний заклад (дитячий будинок) інтернатного типу, на повному державному утриманні якого станом на 01.01.2024 року перебувало 123 дітей-сиріт та дітей,

позбавлених батьківського піклування. У грудні 2024 року службою у справах дітей здійснено перевірку стану утримання дітей у закладі, їх соціально-правового захисту щодо за стягненням аліментів з батьків, призначення пенсій по втраті годувальника, тощо. За результатами перевірки підготовлено звіт.

Разом з цим, у 2024 році на території Неліпинської сільської ради створено патронатну сім'ю, яка може тимчасово прийняти 1-2 дітей, які опинилися в складних життєвих обставинах.

Служба у справах дітей Мукачівської РДА-РВА бере участь у судових справах, до яких залучено за ухвалою суду орган опіки та піклування. Розглядає заяви та звернення громадян, бере участь у встановленні контакту між кандидатами в усиновлювачі та дитиною, яку вони бажають усиновити. Працівники служби у справах дітей виїжджають на обстеження умов проживання сімей, які бажають усиновити дитину-сироту чи дитину, позбавлену батьківського піклування, а також дитину одного з подружжя (внутрісімейне усиновлення).

КУЛЬТУРА, МОЛОДІЖНА ПОЛІТИКА ТА СПОРТ

Роки війни стали серйозним викликом для галузі культури - необхідність збереження музейних фондів та культурних цінностей, робота театрів та музеїв в умовах масованих ракетних обстрілів та відключення світла. Водночас війна визначила основні завдання для галузі культури: підкреслювати нашу ідентичність, створювати нові сенси, надихати захисників та захисниць до нових звершень.

Під час війни сталася потужна культурна деокупація: демонтаж радянських пам'ятників, очищення культурного простору від російських маркерів, виражених у назвах вулиць, площ, закладів, парків, скверів та інших споруд, які несуть російсько-імперську ідеологію. В 2024 році на території Мукачівського району державна політика у сфері культури та туризму реалізовувалася відповідно до прийнятих програм територіальних громад.

Загальна кількість закладів культури на території району станом на 01.01.2025 року становить 196 закладів, із них: 92 установи клубного типу, 1 палац культури, 86 бібліотек, 7 музичних шкіл, 1 дитяча художня школа, 1 хорова школа, 1 театр, 6 центрів надання культурних послуг та 1 центр громадськості та національних культур зокрема:

Мукачівська міська ТГ: 14 установ клубного типу, 1 палац культури, 18 бібліотек, 1 дитяча музична школа, 1 дитяча художня школа, 1 хорова школа, 1 театр, 1 центр громадськості та національних культур.

Свалявська міська ТГ: 9 установ клубного типу, 9 бібліотек, 1 дитяча музична школа.

Верхньокоропецька сільська рада: 6 центрів надання культурних послуг.

Великолучківська сільська рада: 4 установи клубного типу, 4 бібліотеки, 1 дитяча музична школа.

Горондівська сільська рада: 3 установи клубного типу, 2 бібліотеки.

Івановецька сільська рада: 9 установ клубного типу, 8 бібліотек.

Кольчинська сільська рада: 10 установ клубного типу, 6 бібліотек.

Чинадіївська сільська рада: 12 установ клубного типу, 8 бібліотек, 1 дитяча музична школа.

Неліпинська сільська рада: 3 установи клубного типу, 3 бібліотеки.

Полянська сільська рада: 11 установ клубного типу, 9 бібліотек, 1 дитяча музична школа.

Воловецька сільська рада: 4 установи клубного типу, 5 бібліотек, 1 дитяча музична школа.

Жденіївська сільська рада: 7 установ клубного типу, 5 бібліотек.

Нижньоворітська сільська рада: 6 установ клубного типу, 9 бібліотек, 1 дитяча музична школа.

На території Мукачівського району діють 2 музеї: Свалявський історичний музей Свалявської міської ради та Мукачівський історичний музей. Також розташовані кілька десятків визначних споруд, які цінні своїм стилем, способом будівництва, використанням місцевих будівельних матеріалів. Тут можна побачити шедеври сакрального мистецтва – костели, церкви, іконостаси та інше. Впродовж 2024 р. наші бібліотеки відвідала певна кількість (приблизно 14285 читачів) дітей і молоді, людей з особливими потребами. Установи працюють щодня, спілкуються із своїми користувачами і через соціальні мережі.

Протягом звітного періоду закладами культури клубного типу було проведено ряд заходів національно-патріотичного виховання, серед яких: тематичні вечори, літературно-інформаційні години, культурно-мистецькі патріотичні акції, благодійні ярмарки, тематичні полицки та розгорнуті книжкові виставки: «30 вересня – Всесвітній день бібліотек»; «До Дня Героїв Небесної Сотні»; «Скажемо насильству: «Ні!»»; «До Дня українського козацтва»; «До Дня пам'яті жертв Голодомору та політичних репресій»; «День Чорнобильської трагедії»; «День Єднання»; «Річниця початку повномасштабної російсько-української війни»; «День миру»; «День захисників і захисниць України»; «День Збройних Сил України»; «День Незалежності України»; «День Конституції України»; «День скорботи і вшанування пам'яті жертв Війни в Україні» і т.д.

Об'єднуючи зусилля всіх працівників закладів культури, з перших днів повномасштабної війни сфера культури долучилася до волонтерської діяльності та організації допомоги для внутрішньо переміщених осіб. Заклади культури перетворилися на осередки для надання гуманітарної допомоги, стали волонтерськими хабами, в яких розпочали плетіння маскувальних сіток для ЗСУ та збір продуктів речей для внутрішньо-переміщених осіб. Заклади, які мають підвальні приміщення, стали укриттям для населення під час повітряних тривог.

Відділом культури, молоді та спорту Мукачівської районної державної адміністрації – районної військової адміністрації спільно з федераціями, фізкультурно-спортивними організаціями та товариствами був розроблений єдиний календарний план спортивно-масових заходів в районі, з врахуванням спортивного календарного плану області, згідно якого і проводилась вся фізкультурно-масова та спортивна робота в 2024 році.

Станом на 31.12.2024 року, згідно поданих статистичних звітів місцевими радами Мукачівського району, нараховується 264 колективів фізичної культури, з

яких 123 – дошкільні навчальні заклади, 125 - загальноосвітні навчальні заклади, 6 – позашкільних навчальних закладів та 10 колективів фізичної культури, що знаходяться на підприємствах, установах, організаціях.

У Мукачівському районі фізкультурно-оздоровчою діяльністю охоплено –33636 осіб, з них: в загальноосвітніх навчальних закладах – 25726, в дошкільних навчальних закладах – 5934, в позашкільних навчальних закладах – 1656, на підприємствах, установах і організаціях, що проводять фізкультурно-оздоровчу роботу займається 320 чоловік.

На балансі цих колективів знаходяться 282 спортивні споруди з яких: 10 стадіонів, 67 футбольних полів, 43 мультимайданчики, 69 інші спортивні майданчики, 4 майданчики з тренажерним обладнанням, 5 тенісних кортів, 52 спортивні зали, 5 плавальних басейни, 2 лижні бази та 25 інших спортивних споруд.

Керуючись нормативно-правовими документами та з метою пропаганди здорового способу життя відділи освіти територіальних громад району спільно із керівниками закладів загальної середньої освіти здійснюють комплекси заходів, спрямовані на подальший розвиток фізичної культури та спорту.

Активно діють методичні об'єднання вчителів фізичної культури, під час яких педагоги мають можливість підвищувати свій фаховий рівень, виступають з доповідями, беруть участь у підготовці програм спортивних заходів, методичних матеріалів з питань фізичного виховання дітей та учнівської молоді. Методична робота спрямована на подальше вдосконалення роботи вчителів фізичного виховання, упровадження нових педагогічних технологій, інноваційних підходів до викладання предмету.

Відповідно до розроблених планів спортивно-масових заходів в громадах району проводились шкільні та зональні змагання з легкої атлетики, баскетболу, волейболу, футболу, шахів, шашок, настільного тенісу та інших видів спорту.

В районі працюють 6 дитячо-юнацьких спортивних шкіл (з них 1 обласного підпорядкування), в яких нараховуються 1786 вихованці (з них 413 дівчат), які займаються у відділеннях: баскетболу (156), волейболу (153), гандболу (19), футболу (220), боксу (215), греко-римської боротьби (86), легкої атлетики (224), важкої атлетики (50), тенісу настільного (42), пауерліфтингу (90), гімнастика художня (197), велосипедного спорту (114), карате (12), лижні гонки (19), шотокан карате-до (72), спортивне орієнтування (117).

Загальні витрати на фінансування сфери фізичної культури та спорту в Мукачівському районі склали - 26299,26 тис. грн.

З яких:

витрати на оплату праці склали - 16146,2 тис.грн.;

оплата комунальних послуг та енергоносіїв - 3546,1 тис.грн.;

соціальне забезпечення (стипендії, грошові винагороди спортсменам, тренерам) – 390,0 тис.грн.;

спортивні заходи, фізкультурно-оздоровча та навчально-тренувальна робота – 1845,5 тис. грн.;

придбання спортивного обладнання та інвентарю – 782,16 тис.грн.;

видатки на інші заходи та послуги 2907,3 тис. грн.;

капітальні видатки 682,0 тис. грн.

Головним недоліком в роботі щодо створення належних умов для охоплення населення фізкультурно-оздоровчою та спортивно-масовою роботою є відсутність фізкультурних кадрів на підприємствах та організаціях всіх форм власності. Безумовно, покращення цієї важливої ділянки роботи майже неможливо без сучасних спортивних баз, функціонування яких потребує оновлення та суттєвого додаткового оснащення, яке в свою чергу передбачає значні фінансові видатки.

Незважаючи на те, що війна обмежила традиційну діяльність галузі культури, але і спонукала її до змін, враховуючи ситуацію в країні працівниками галузі впроваджуються нові форми роботи для об'єднання громади та підняття духу нації.

ЗАПОБІГАННЯ І ЛІКВІДАЦІЇ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

З точки зору проблеми забезпечення техногенної безпеки і проблеми забезпечення безпеки від стихійних лих Мукачівський район відноситься до території підвищеного ризику. В його межах ймовірність виникнення екстремальної обстановки в результаті аварій, катастроф і стихійних лих характеризується високими показниками потенційної небезпеки. Територія району зазнає впливу

багатьох видів небезпечних природних явищ, взаємодії цілого ряду природних факторів і процесів геологічного, гідрологічного та метеорологічного походження. Ряд територій району створюють часто повторювані катастрофічні паводки. Сильний вплив на господарську діяльність та економіку мають повені, снігопади, сильні вітри, льодові явища басейну ріки Латориця, лісові пожежі.

Небезпека техносфери для населення та навколишнього середовища району обумовлена наявністю на території сільських рад з високою густиною населення розгалуженої мережі газо-, нафто-, продуктопроводів.

На потенційно-небезпечних об'єктах при певних умовах можливе виникнення аварій та катастроф. Ця можливість обумовлюється високим ступенем зносу основних виробничих фондів, повільними темпами реконструкції та модернізації виробництва, зривами строків ремонту та заміни застарілого обладнання, несправністю або відсутністю надійних систем попередження і локалізації аварій, приладів контролю і засобів захисту, порушення вимог безпеки спеціалістами та персоналом.

На території району є 234 потенційно небезпечних об'єктів, з них:

- 0) АЗС – 48 об'єктів;
- 1) АГЗП – 5 об'єктів;
- 2) Водозабори – 7 об'єктів;
- 3) Станції перевантаження хімічних речовин – 2 об'єкти;
- 4) Кар'єри – 5 об'єктів;
- 5) Нафтобаза - 3 об'єкт

Найбільше пожеж виникають в будівлях і спорудах житлового сектору, на об'єктах соціально-побутового призначення та агропромислового комплексу.

З метою забезпечення реальної готовності органів управління, сил та засобів цивільного захисту до реагування на надзвичайні ситуації, проведення попереджувальних заходів у сфері цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки в районі створено комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій. Комісією за 2024 рік було організовано, проведено і протокольно оформлено 10 засідань.

Розглянуто питання про План залучення сил засобів цивільного захисту для реагування на пожежі, надзвичайні ситуації та інші небезпечні події на території

Мукачівського району, про заходи із підготовки та роботи „Пунктів незламності”, про затвердження „Основних заходів щодо попередження пожеж, аварій та інших надзвичайних ситуацій, недопущення загибелі та травмування людей на них у 2024 році” та „Плану-заходів щодо попередження пожеж, недопущення загибелі та травмування людей на території Мукачівського району у 2024 році”, про забезпечення безпеки на водних об'єктах

району, про стан зовнішнього протипожежного водопостачання на території Мукачівського району, про результати оперативних комісій обстежень об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту, про стан готовності до дій в умовах виникнення надзвичайних ситуацій на об'єктах критичної інфраструктури, забезпечення сталої роботи транспортної інфраструктури, паливно-енергетичного комплексу та проходження опалювального сезону 2024/2025 років.

З метою попередження пожеж в лісах та полях в районі проведені перевірки техногенного та протипожежного стану в екосистемах. В установленому порядку затверджено „Комплексний план попередження та ліквідації пожеж в екосистемах Мукачівського району на 2025 рік”.

Затверджено оперативно-мобілізаційні плани по гасінню пожеж в лісових угіддях Мукачівського району.

У липні та листопаді 2024 року проведені навчання щодо ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, пов'язаної із атакою крилатими ракетами по енергетичному об'єкту Мукачівського району (електропідстанція ПС-110 кВ в місті Мукачево).

При органах місцевого самоврядування діють 35 консультаційних пунктів з питань цивільного захисту та призначено осіб, відповідальних за організацію їх роботи.

З метою попередження пожеж в лісах та полях в районі проведені перевірки техногенного та протипожежного стану в екосистемах. В установленому порядку затверджено „Комплексний план попередження та ліквідації пожеж в екосистемах Мукачівського району на 2024 рік”. Затверджено оперативно-мобілізаційні плани по гасінню пожеж в лісових угіддях Мукачівського району. Створено резерв пально-мастильних матеріалів згідно з мобілізаційно-оперативними планами.

ЗАХИСНІ СПОРУДИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Станом на 01 січня 2025 року на території району розташовано 35 сховищ місткістю 6,279 тис. осіб, 180 протирадіаційних укриттів (ПРУ) місткістю 40,985 тис.осіб, 3 споруди подвійного призначення із відповідними захисними властивостями ПРУ місткістю 238 тис. осіб, 355 найпростіших укриттів місткістю 55,6 тис.осіб. Загальна ємність споруд де може укриватись одночасно 103,073 тис. осіб.

Із захисних споруд цивільного захисту (ПРУ та сховищ) - 215 шт: приватної форми власності - 106: готових — 0, обмежено готових — 57 не готових — 49, та тих, що пройшли в установленому порядку технічну інвентаризацію — 43;

комунальної форми власності - 79: готових — 0, обмежено готових — 68, не готових — 11, та тих, що пройшли в установленому порядку технічну інвентаризацію — 63;

державної форми власності - 30: готових — 2, обмежено готових — 17, не готових — 11, та тих, що пройшли в установленому порядку технічну інвентаризацію — 25.

Балансоутримувачами та власниками будівель, де знаходяться захисні споруди, проведено роботи по розчищенню приміщень та вивезенню сміття, проведено (де не було) освітлення, встановлено (де не було) вікна та двері, столи та стільці. В підготовлених укриттях є запаси води, їжі та медикаментів на перший час. Деякі роботи виконано господарським способом, тобто без виділення коштів з бюджету.

За 2022-2024 рік виділялись кошти із місцевих та державного бюджетів та інші кошти не заборонені законодавством на фінансування робіт з приведення у готовність 14 ПРУ на суму 3833,18 тис. грн (місцевий бюджет), 547,5 тмс.грн (обласний бюджет) та 4428 тис. грн.(державний бюджет), на реконструкцію 2 сховищ на суму 570,7 тис. грн.(місцевий бюджет), улаштування та ремонт 35 найпростіших укриттів на суму 11499,214 тис. грн.(місцевий бюджет) 112 об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту оснащені відповідно до Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту.

Забезпечено безперешкодний доступ до 8% захисних споруд, які передбачені для укриття населення. Забезпечено засобами отримання інформації, зокрема безкоштовним доступом до мережі Інтернет - 25% захисних споруд.

Показники місця знаходження та руху встановлені для усіх захисних споруд. Крім того, 85% захисних споруд обладнані міжнародним розпізнавальним знаком цивільної оборони.

Оборонна робота

Відділ оборонної роботи Мукачівської районної державної адміністрації – районної військової адміністрації у межах компетенції за звітний період розробляв проекти наказів, розпоряджень голови

районної державної адміністрації – начальника районної військової адміністрації, рішень штабу району ТрО № 2 з оборонних питань, готував матеріали та забезпечував організацію проведення засідань штабу ТрО № 2, брав участь у розробках програм підтримки військових частин та інших військових формувань, готував інформаційні та аналітичні матеріали відповідно листів Закарпатської обласної державної адміністрації – обласної військової адміністрації. Також відділом оборонної роботи Мукачівської районної державної адміністрації – районної військової адміністрації було вжито всіх заходів для функціонування Програми організації та забезпечення територіальної оборони, призову на строкову військову службу та військово-патріотичного виховання населення Закарпатської області на 2024 рік. Разом з Мукачівським РТЦК та СП (в тому числі першим відділом та другим відділом) відбувалася співпраця (спільне відпрацювання розпоряджень, обмін інформації, проведення нарад, подання на створення медичних комісій, заохочення громадян проходити службу за контрактом у ЗСУ, забезпечення перевезення військовослужбовців до навчальних центрів) для забезпечення на території району державної політики з питань оборонної роботи. Організовано та вжито всіх заходів для проведення зустрічі родин українських полонених та зниклих безвісти військовослужбовців з представниками Координаційного штабу з питань поводження з військовополоненими. За ініціативи відділу оборонної роботи Мукачівської районної державної адміністрації – районної військової адміністрації та штабу територіальної оборони Мукачівського району для працівників Мукачівської районної військової адміністрації та всіх бажаючих інструктори Закарпатського обласного центру підготовки населення до національного спротиву проводили різні навчання з попередження ризиків від вибухонебезпечних предметів. За ініціативи штабу територіальної оборони Мукачівського району та відділу оборонної роботи Мукачівської районної державної адміністрації – районної військової адміністрації для працівників Мукачівської районної військової адміністрації було проведено важливе заняття за участі гірських рятувальників Закарпаття.

Такі заняття підвищують рівень готовності до надзвичайних ситуацій і допомагають бути впевненими у власних силах навіть в екстремальних умовах.

Головою Мукачівської районної державної адміністрації – начальником районної військової адміністрації здійснювалася всебічна допомога та координація заходів, спрямованих на забезпечення Збройних Сил України. Зокрема, була налагоджена оперативна комунікація з підрозділами ЗСУ, що дозволило швидко

реагувати на потреби військових, які перебувають на лінії зіткнення.

З березня 2024 – по грудень 2024 (10 місяців) направлено поза бюджетом допомоги саме було передано (одиниць):

автомобілі – 31 од.

квадроцикли – 4 од.

комплекси з турелями для ППО – 6 од.

дрони «DJI» – 23 од. різних модифікацій, зокрема: «Matrice 30T», «Matrice 300RTK», «Mavic 3Pro», «Mavic 3T».

дрони «Vampire» – 1 од.

засоби РЕБ – 31 од.

антени, що підсилюють сигнал для дронів – 9 од.

індивідуальні комплекси (РЕБ, лазер, нічник) – 35 од.

FPV – дрони – 430 од.

Зарядні станції «EcoFlow» – 8 од.

генератори – 14 од.

старлінки – 14 од.

прилади нічного бачення – 6 од.

комплекти для КСП – 4 од.

меблі – 100 од.

«Цукорки» – система виявлення дронів – 20 од.

Амуніція (повний індивідуальний набір) – 11 од.

транспортна стрічка для захисту ППО – 1 од..

Разом з тим працівниками відділу оборонної роботи Мукачівської районної державної адміністрації – районної військової адміністрації спільно з волонтерськими,

благодійними організаціями, здійснювалася координація заходів спрямована на допомогу підрозділам ЗСУ котрі виконують бойові завдання та потребують підтримки.

Зокрема було передано:

Спальних мішків 40 од.

Калімаків 40 од.

Генераторів 20 од.

Зарядні

дні

х станцій 15 од.

Здійснено підготовку авто (фарбування) - 10 од.

Передано авто 1 од.

Передано дронів фпв - 5 од.

Комплектів резини -10 од.

Акумуляторів -15 од.

Павербанки - 30 од.

Планшети - 5 од.

Ноутбуки - 1 од.

Броніжелетів - 4 од.

Бензопили – 25 од.

Завдяки зусиллям районної військової адміністрації, органів місцевого самоврядування, ДСНС та відповідального бізнесу відбулося розгортання пунктів незламності в Мукачівському районі.

Протягом 2022-2024 років, на території Мукачівського району створено та функціонують 64 пункти незламності (обігріву), а саме: 1 – Мукачівської районної державної адміністрації – районної військової адміністрації, 54 – територіальних громад району, 6 стаціонарних та 3 мобільних пункти незламності ДСНС, які забезпечені автономними джерелами електроенергії, необхідним обладнанням та речами першої необхідності відповідно до вимог щодо розгортання та діяльності пунктів незламності в умовах воєнного стану затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2022 року № 1401. Крім того, для отримання населенням необхідної допомоги, у випадку порушення нормальних умов життєдіяльності (відсутності питного водопостачання, водовідведення, електро-, газо- і теплопостачання, мобільного зв'язку) створені умови для тимчасового перебування закладах громадськості та бізнесу району.

Утворено Раду з питань ВПО при Мукачівській РДА-РВА. Серед основних завдань Ради – сприяння соціальному захисту ВПО, їх працевлаштуванню, забезпеченню житлом, надання психосоціальної, медичної та правової допомоги внутрішньо переміщеним особам.

Мукачівська райдержадміністрація - районна військова адміністрація тримає постійний зв'язок із мешканцями району, військовими формуваннями та внутрішньо переміщеними особами. Налагоджено тісний контакт із волонтерськими організаціями з метою оперативного вирішення проблем військових, переселенців та територіальних громад в умовах воєнного стану. Зі сторони РДА-РВА є велике сприяння щодо облаштування побуту переселенців, надання їм допомоги продуктами першої необхідності та продуктами харчування.

Мукачівська райдержадміністрація - районна військова адміністрація тримає на контролі стан додержання прав і свобод представників ромської національної меншини в умовах воєнного стану на території Мукачівського району. Під час зустрічі з Андрієм Крючковим — представником Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Дмитра Лубінця в Закарпатській області та головами громад краю, представниками ромської спільноти та моніторинговою групою визначили напрями співпраці з налагодження комунікації щодо захисту прав ромської національної спільноти. В процесі завершення реформи законодавчої бази щодо національних меншин було обговорено питання документування осіб з числа ромської національної меншини (спільноти) та напрацювання юридичних механізмів спрощення цієї процедури.

Райдержадміністрація підтримує ділові контакти з лідерами місцевих об'єднань громадян, налаштованих на конструктивну співпрацю з органами виконавчої влади з метою узгодження дій, спрямованих на стабільну суспільно-політичну ситуацію в районі.

Пріоритетним напрямком роботи райдержадміністрації в сфері релігійного життя є запобігання міжконфесійним конфліктам та поєднання інтересів держави, суспільства і церкви стосовно становлення моралі та духовного розвитку. За звітній

період проблемних питань, які б порушували релігійні права громадян не зафіксовано.

Сьогодні, в час війни, кожна людина зіштовхується з безліччю непростих ситуацій і викликів. Разом з тим, багато українців прагнуть бути корисними і зробити свій внесок у прискорення нашої Перемоги і миру на українській землі.

Запорукою наших досягнень та перемог може бути лише конструктивна співпраця усіх ланок влади, органів місцевого самоврядування, господарського комплексу та громадських формувань району.

Позитивні результати, яких вдалось досягнути у звітному періоді, стали можливими завдяки співпраці структурних підрозділів райдержадміністрації з районною, міськими, селищними та сільськими радами, депутатами всіх рівнів, установами і підприємствами, громадськістю району. Щиро дякую всім за співпрацю. Така командна робота й надалі дасть можливість розвиватися та сповна використовувати внутрішні резерви в інтересах жителів нашого краю.